

Interpelacja nr 19972

do prezesa Rady Ministrów

w sprawie naruszenia przez Niemcy unijnych regulacji rynku gazu w stosunku do gazociągu Nord Stream I

Zgłaszający: Janusz Kowalski

Data wpływu: 17-02-2021

W poniższej interpelacji przedstawiam materię rekomendowanego sporu prawnego z Republiką Federalną Niemiec, która jako państwo członkowskie UE bezdyskusyjnie naruszyła swoje zobowiązania traktatowe. Rzeczpospolita Polska powinna być w mojej ocenie aktywna na polu egzekwowania od Niemiec przestrzegania „rule of law”.

Stwierdzenie naruszenia przez państwo członkowskie zobowiązań traktatowych przez Trybunał Sprawiedliwości UE może nastąpić wskutek skargi wniesionej przez Komisję przeciwko pozwanemu państwu lub przez inne państwo. Skargi wnoszone bezpośrednio przez państwa należą do rzadkości. W historii unijnego orzecznictwa odnotowano jedynie kilka takich postępowań. Skarga ze strony Komisji Europejskiej może być oczywiście efektem zawiadomienia pochodzącego od innego państwa lub grupy interesariuszy. Od strony formalnej wniesienie skargi przez państwo członkowskie na inne państwo wymaga zachowania procedury przewidzianej w art. 259 TFUE: przedstawienie sprawy Komisji Europejskiej; wydanie przez Komisję Europejską uzasadnionej opinii, po umożliwieniu zainteresowanym państwom przedstawienia, na zasadzie spornej, uwag pisemnych i ustnych. Skargę państwo członkowskie może złożyć samodzielnie w razie braku zajęcia stanowiska przez Komisję Europejską w terminie trzech miesięcy. Niezastosowanie powyższego trybu prowadzi do odrzucenia skargi jako niedopuszczalnej.

Rekomendowana przeze mnie materia sporu z Niemcami, którą przedstawiam, dotyczy zaniechanie egzekwowania unijnych regulacji rynku gazu (trzeci pakiet energetyczny) w stosunku do gazociągu Nord Stream I.

Trzeci pakiet energetyczny wszedł w życie 3 marca 2011 na terenie całej Unii Europejskiej. Jednym z aktów prawnych składających się na ten trzeci pakiet energetyczny jest dyrektywa gazowa 2009/73/WE dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego. Od 3 marca 2011 roku RFN była zobligowana do jego stosowania, w tym względem gazociągu Nord Stream I. Jednym z obowiązków wynikających z wyżej wymienionej dyrektywy jest obowiązek zapewnienia dostępu dla zainteresowanych stron trzecich do interkonektorów, jakim jest również Nord Stream I oraz planowany Nord Stream II. Dyrektywa gazowa została zmieniona dyrektywą z 17 kwietnia 2019 r., która wprowadziła instytucję wyłączenia spod stosowania tejże regulacji dla infrastruktury istniejącej przed 23 maja 2019 r. Korzystając z tej procedury, spółka Nord Stream wystąpiła o wyłączenie zarówno względem Nord Stream I, jak i Nord Stream II. W stosunku do pierwszej nitki takie wyłączenie uzyskał, w stosunku do drugiej nie, gdyż budowa nie została zakończona przed 23 maja 2019 r. Z powyższego wynika, iż Nord Stream I został wyłączony spod stosowania regulacji, ale dopiero od 20 maja 2020 r., kiedy to Bundesnetzagentur wydała decyzję derogacyjną dotyczącą gazociągu Nord Stream I. Wcześniej takiej derogacji nie było, a stosowane obowiązki ciążyły na RFN i Gazpromie od 3 marca 2011 r. Naruszenie to miało istotny wpływ na wspólny rynek gazu ziemnego. Można skutecznie argumentować, że ostatnia nowelizacja dyrektywy gazowej (wprowadzająca procedurę derogacyjną) nie tyle usankcjonowała dopiero stosowanie prawa unijnego do gazociągów importowych z państw trzecich, co jedynie potwierdziła jego obowiązywanie. W konsekwencji na krajowym regulatorze (Bundesnetzagentur) ciążył od początku

wprowadzenia III pakietu energetycznego obowiązek egzekwowania regulacji unijnych, w szczególności w drodze kar administracyjnych.

Takie stanowisko zdaje się podzielać sąd UE. Odrzucając skargę Nord Stream na nowelizację dyrektywy gazowej "Sąd zauważył w szczególności, że Nord Stream AG nie miała prawa eksploataowania i/lub dalszego eksploataowania sieci dwóch gazociągów Nord Stream, ponieważ obowiązywały ją wszelkie wymogi prawne wynikające z prawa Unii, przynajmniej w odniesieniu do części gazociągu znajdującej się na terytorium Unii, a mianowicie w morzu śródlądowym państwa członkowskiego" (<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-05/cp200062pl.pdf>). Postanowienie sądu UE jest obecnie przedmiotem kontroli sądowej przed Trybunałem. Ponadto szereg zdarzeń prawnych związanych z implementacją nowelizacji dyrektywy gazowej i prób derogacji NS II na gruncie jurysdykcji niemieckiej (ostatecznie NS II nie otrzymał derogacji) świadczy o tym, iż te same przepisy dyrektywy winny być od początku obowiązywania III pakietu energetycznego.

W związku z powyższym zwracam się do Pana Premiera z pytaniem: Czy w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej podejmie Pan stosowne kroki prawne w stosunku do Niemiec, które bezsprzecznie naruszyły - co wykazałem powyżej - unijne regulacje rynku gazu w stosunku do gazociągu Nord Stream I?